

Dotik Jeruzalema

Vtise z romarskega popotovanja pisatelja Erica-Emmanuela Schmitta, ki ga je Vatikan poslal v Sveto deželo, je mogoče prebirati v njegovi novi knjigi

Na pobudo, ki je prišla naravnost iz Vatikana, se je Eric-Emmanuel Schmitt, eden najbolj branih, prevajanih in igranih frankofonskih pisateljev, pridružil romarjem po Sveti deželi. Sad njegovega potovanja je njegovo novo delo Jeruzalemski izziv (*Le défi de Jérusalem*).

»Cenimo vašo vero in vašo svobodo, dragi Eric-Emmanuel Schmitt. Radi bi vas poslali v Sveto deželo,« mu je v telefonskem klicu dejal Lorenzo Fazzini, urednik vatikanske založbe. Ta nepričakovani klic je obrnil na glavo Schmittov časovni načrt, postavljen za dve leti vnaprej. Prekinil je pisanje knjige ter se lani jeseni

usedel na letalo in avtobus, ki je romarje popeljal na obalo Genezareškega jezera, v Kafarnaum, na goro Tabor ter v Nazaret in Betlehem.

Domačin in tujec hkrati

Med popotovanjem z duhovnikom Henrijem in skupino romarjev se Schmitt, ki je svojo vero pred nekaj leti razkril v romanu *Ognjena noč* (založba Družina), v katerem opisuje zanj prelomno mistično izkušnjo sredi Sahare, kjer se je rodila njegova vera in zanimanje

za evangelije, udeleževal maš, večernic, molitev in si delal zapiske o zunanjih in notranjih vtisih. Eno izmed srečanj, ki so mu jih organizirali v Vatikanu, je bilo z latinskim patriarhom Pizzabalo. Zaradi slabega počutja je nekaj dni preživel v samoti in premišljevanju v Jeruzalemu, bivanje pa končal z obiskom priznane Biblične in arheološke šole.

»Prvič sem v večverskem kraju,« je v Jeruzalemu povedal avtor, čigar dela so prevedena v 48 jezikov. »Ko greš v Lurd ali v Meko, se znajdeš v kraju z eno samo vero. Tukaj sem potopljen v večversko okolje in doživljam nekaj zelo močnega, ker se hkrati počutim domačina in tujca. Hkrati vem, da je globoka vera muslimana ali Juda blizu moji globoki veri kristjana. Nagovarja me to, kar je vsem skupno, pa tudi občutek, da sem v manjšini. Danes se v Franciji verniki začenjamo

MENIHI, KI NAM NE IZKAZUJEJO
VEČJE POZORNOSTI KOT ZOPRNIC
MUHAM, NAS ODRINEJO IN SE
LOTIJO ČIŠČENJA VOTLINE.

počutiti manjšinsko. Toda tu se počutim v manjšini kot kristjan.«

Zid zmaguje nad dialogom

V Nazaretu ga razveseli srečanje z bl. Karlom de Foucauldem. Zaradi njega se je pred leti sploh podal v alžirsko puščavo. De Foucauld je pred Saharo tri leta živel v Nazaretu kot pomočnik sester klaris. Tam pisatelj obišče njegovo delovno hiško, vrt in sadovnjak ob samostanu ter ponavlja Karlovo molitev, ki

ERIC-EMMA-
NUEL SHMITT
V JERUZALEMU
/ AFIF H. AMIREH

jo je vzel za svojo: »Moj Oče, Tebi se prepuščam, napravi z menoj, kar koli želiš....«

Vsi romarski vtisi niso prijatni. V Nazaretu ga odbije betonska bazilika, tudi velik mozaik in Marijine podobe iz različnih držav ga ne navdušijo. A pot se že nadaljuje naprej, v Betlehem; vodi mimo »tragičnega« zidu, ki ločuje Izrael in Palestino. »Vsak opravičuje okupacijo ozemlja z navzočnostjo prednikov in to pravico zanika drugemu. Nihče se ne moti in nihče nima prav. Zid je sila, ki zmaguje nad dialogom, kompleksnostjo, odtentki. Raje imam mostove, ki odpirajo obzorje,« ob tem razmišlja francosko-belgijski pisatelj. Ko pridejo v baziliko Jezusovega rojstva, je ravno maša, votlino varujejo nič kaj ustrezljivi menihi. »Maše je konec, menihi pa, ki nam ne izkazujejo večje pozornosti kot zoprnim muham, nas odrinejo in se lotijo čiščenja votline.«

Kamni modrejši od ljudi

V Jeruzalemu, mestu, ki si ga ogleduje z Oljske gore, opaža več sovražnosti kot gostoljubja. »Tako kot Jezus imam raje zeleno Galilejo kot trušč, ki bobni znotraj obzidja,« pravi. Jeruzalem ostaja uganka. »Če kaj razumeš razmere v današnjem Jeruzalemu, to pomeni, da so ti jih slabo pojasnili,« mu nekdo reče. »Prvič sem v tem mestu, ne vem še, ali mi je všeč ali ga ne maram. Vzbuja mi strah. V čem se oznanjena Jezusova ljubezen sklada s to vojaško, močno, negostoljubno utrdbo?« se sprašuje.

Ni mu tudi razumljivo, zakaj se tri verstva ne morejo pogovarjati med seboj. Sinagoge, cerkve in mošeje dobro sobivajo znotraj obzidja. »Kamni so modrejši od ljudi; vedo, da so ustvarjeni iz skupne snovi. Tisočletno mesto nas opozarja: verovati ne pomeni vedeti, nobena vera ne poseduje resnice. Tukaj bolj kot drugod Bog pred nas postavlja izziv bratstva.«

»Jeruzalem je šel skozme«

To »trikrat sveto mesto« mu prinese izkušnjo, ki romanju da povsem nov pečat. »Mislil sem iti skozi Jeruzalem. Pa je Jeruzalem šel skozme,« zapiše. Ko se prebije mimo trgovinic s tkanimi, usnjem, torbami, obleko, mili, sadjem, sladoledom, slaščicami, spominki, rožnimi vencami, ikonami, dragulji, ga v baziliki Božjega groba čaka notranji preobrat. »Ko se dotaknem skale, kjer je bil zasajen Kristusov križ, sem prevzet. Začutim toplino nevidnega bitja. Vonj telesa. Navzočnost živega bitja - vtis imam, da se ga dotikam - me preplavi, posrka vase. V svojem mesu izkušam srečanje človeka in Boga. Občutena, pretresljiva izkušnja Skrivnosti. Čutim se ljubljenega,« pripoveduje v po-

govoru za tednik *Pèlerin magazine*. V knjigi pa o tem doživetju zapiše: »Pogledu, ki je usmerjen vame, se ne zmorem upreti. Priklene me, me prežarči, me preišče, me prebode, nič pri meni mu ne uide in vendar me hkrati obda z dobrohotnostjo.«

Ali se je obotavljal, preden je v knjigo zapisal to osebno pričevanje, zanima časnikarko *Pèlerin magazine*. »Kako bi zase lahko obdržal to darilo, to notranjo revolucijo razodetja?« ji odvrne. »Hotel sem ga podeliti, poskusil ubesediti, da bi tudi drugim pomagal ubesediti občutje presežnosti. Intuicija, občutje sta dve drugi poti spoznanja. Raje sem na svojem mestu kot na mestu

KO SE DOTAKNEM SKALE, KJER
JE BIL ZASAJEN KRISTUSOV KRIŽ,
SEM PREVZET. ZAČUTIM TOPLINO
NEVIDNEGA BITJA.

tistih, ki se bodo norčevali.«

Prav ob koncu prejme klic iz Vatikana, da ga papež Frančišek pričakuje naslednji dan. Med temami njunega pogovora so Karel de Foucauld in Blaise Pascal, Jeruzalem in trije monoteizmi, zatem pa papež s svojim poslušanjem pisatelja privede do tega, da »porodi najboljše«, svojo saharo izkušnjo in odkritje evangelijev. Pri Frančišku ga nagovori toplina in dobrohotni nasmeh, odkritost in humor. »Skrb zaradi poslanstva, silna odgovornost nista načeli njegove svobode,« ugotavlja in dodaja, da v papežu biva sila, večja od njega, ki ji služi. Od Frančiška pozneje prejme tudi pismo, ki postane spremna beseda v njegovem delu.

Schmittovo novo knjigo že prevajajo v različne jezike. Mogoče jo bo prebirati tudi v slovenščini; izid pri založbi Družina je predviden za prihodnje leto.

MARJAN POGAČNIK

marjan.pogacnik@druzina.si